

I TAK VZNIKÁ LÁSKA. Výtvarník Pavel Wagner právě pracuje na soše s názvem *Němá láska*. Použil na ni osm let staré lipové dřevo.

FOTO: MAFA - BOŘIVOJ ČERNÝ

Sochu musí řezbář vidět ve špalku

Hrádek nad Nisou - Motorová pila a dláto - to jsou hlavní výrobní nástroje, které potřebuje ke své práci Pavel Wagner z Hrádku nad Nisou. Už jedenadvacet let pracuje se dřevem. Pod jeho rukama vznikají postavičky do loutkových her - kašpárci, čarodějnice, princezny nebo hloupí Honzové, i velké výtvarné objekty do zahrad či parků.

Jak se co dělá

„Snad nejdůležitější je vybrat vhodné dřevo,“ začíná své vyprávění jedenatřicetiletý Wagner. „To sháním, kde se dá - na procházkách, u lesníků, u soukromníků i po známých. Už se nedokážu normálně dívat kolem sebe. Jdu třeba krajinou, ale nevnímám ptáky, květiny či oblohu, dívám se jen po stromech a kusech dřeva.“ Na soulptury, které budou umístěny někde venku, se podle Wagnera hodí tvrdé dřevo - jasan či dub. „Hodně vy-

dždí a na dešti, mrazu či slunci mohou stát i několik generací,“ říká řezbář. Na loutky nebo sochy, které přijdou do interiéru, je lepší dřevo měkčí. „Nejvděčnějším materiálem je lípa, nejlépe roste v těžkých klimatických podmínkách, protože pak jsou letokruhy pravidelné a hustěji u sebe,“ konstatuje muž.

Drůhou fází přípravy materiálu je vysychání. Každý kus, který si řezbář vyhlédne, musí v klidu vysychat, než se s ním dá něco dělat. „Tvrdému dřevu stačí i jeden rok, měkčí potřebuje delší dobu - čím déle, tím lépe. Teď například těsám sochu Lásky. Lípu, ze které vzniká, jsem získal už před osmi lety, ale teprve teď jsem se rozhodl jej použít.“

„Někdy už při prvním pohledu na špalek dřeva vidím, co by z něj mohlo vzniknout. Jindy vyrábím sochu na zakázku a podle ní vybírám vhodné dřevo. Podobné je to i s nákresy. Ty si dělám, pokud pra-

cuji na objednávku, pokud tvořím podle své vnitřní představy, mám náskok v hlavě,“ vysvětluje výtvarník. Hrubou podobu dostávají sochy pomocí motorové pily. „Je to rychlejší než dříve, kdy se to dělalo sekerou, nebo dvouruční pilou,“ vysvětluje Wagner. Konečný tvar dává autor dílu dlátem.

Loutky se zpravidla ještě malují. Tuhle fází má na starosti Alice Wagnerová. „Používám většinou olejové barvy, někdy i tempery, ty ale prakticky ihned zasychají, takže musím pracovat rychle,“ říká. Před tím se loutky ještě šepsují - natírají podkladovou vrstvou, aby olejové barvy držely a dále nepracovaly.

Wagnerovi se přestěhovali do Hrádku nad Nisou asi před třemi lety z Prahy, kde byli oba manželé v angažmá v Mezinárodním loutkářském institutu. „Přišli jsme za klidem,“ říká muž. „A také za lesy, kde je hodně dřeva, a za prostorem. V Praze totiž nešlo vyrábět

větší kusy - nebylo kde. Musel jsem si vždycky pronajmát ateliér někde za Prahou a to bylo náročné časově a finančně.“

Na otázku, jak dlouho trvá výroba loutky, případně sochy, odpovídá: „To je různé. Například výroba loutky pro divadlo je technologicky náročná. Loutka musí splnit nejen nároky vizuální, ale musí být hlavně funkční a dobře pohyblivá. Teprve když ji oblékneme, zjistíme, jestli jí šaty nepřekážejí v pohybu. Pokud ano, musíme ji vyvážit, znova obléct, odzkoušet a zase doladovat tak dlouho, až umí to, co je potřeba.“

To ale neplatí jen pro loutky.

„Teď chystáme dětské hřiště s vodní tematikou do rekreačního areálu na Kristýně. Budou tu houpačky, kolotoče, prolézačky a skákadla ve tvaru vodních hadů, vážek, žab či obrovských sumců. I tady je důležité nejen to, jak vypadají, ale i to, jestli fungují.“

MILADA PROKOPOVÁ